

waterschap Hollandse Delta

Plan van Aanpak

Waterschapsverkiezing 2019

Datum : 10 januari 2018
Opgesteld door : Ingrid van Gelderen / Hans Waals
Versie : 0.9
Datum D&H : 13 februari 2018

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Algemeen	1
1.2	Leeswijzer	1
2	De voorbereiding	2
2.1	Evaluatie 2015	2
2.2	Algemene voorbereiding	2
2.3	Het enthousiasmeren van mensen als kandidaat bestuurslid	3
2.4	Het informeren van de partijen.....	4
2.5	Samenwerking met de gemeenten	4
3	De nieuwe Verenigde Vergadering	6
4	De communicatie.....	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Communicatie strategie.....	7
4.3	Opkomstbevordering.....	8
5	Organisatie en Planning	9
5.1	Organisatie	9
5.2	Planning	9
6	Financiën	11
7	Evaluatie	12

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

Vanaf 2014 valt de waterschapsverkiezing voor de categorie Ingezetenen als 'stembusverkiezingen' onder de Kieswet. Daarmee is geregeld, dat deze verkiezing gelijktijdig met de verkiezing van de leden van Provinciale Staten wordt gehouden. In maart 2015 is deze dubbele verkiezing voor de eerste keer georganiseerd. Op woensdag 20 maart 2019 wordt de verkiezing van de bestuursleden van de categorie ingezetenen opnieuw op deze manier georganiseerd. Op maandag 25 maart 2019 wordt vervolgens de officiële uitslag door het Centraal Stembureau vastgesteld.

Via de stembusverkiezing worden de 21 leden van de categorie Ingezetenen verkozen. Parallel daaraan vindt ook de voordracht voor de categorie Bedrijfsgebouwd, Ongebouwd en Natuur plaats. De betrokkenheid van het waterschap bij deze voordracht is beperkt.

Voor het organiseren van de stembusverkiezing voor de categorie ingezetenen is nauwe samenwerking en afgestemde communicatie met de gemeenten, de provincie en met andere waterschappen nodig.

Door de waterschapsverkiezing samen met de verkiezing voor Provinciale Staten te organiseren wordt de opkomst bevorderd. Het legt wel een extra druk op de gemeentelijke stembureaus.

Na de verkiezing op 20 maart 2019 vindt op 27 mei de verkiezing van de Eerste Kamer plaats door de leden van alle Provinciale Staten. Voor de regionale publiciteit over de waterschapsverkiezing moet rekening worden gehouden met de landelijke publiciteit over de effecten van de (PS-)verkiezingen voor de Eerste Kamer.

De doelstelling van het project Waterschapsverkiezing 2019 is een rechtmatig verloop van de verkiezing, zodat de nieuwe Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta op 28 maart 2019 kan worden beëdigd.

1.2 Leeswijzer

Dit Plan van Aanpak is gebaseerd op de evaluatie van de waterschapsverkiezing in 2015 en het Plan van Aanpak van de Unie van Waterschappen.

In hoofdstuk 2 wordt de achtergrond gegeven vanuit evaluatie van 2015 en het landelijke draaiboek. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de verkiezing van de nieuwe Verenigde Vergadering. In hoofdstuk 4 wordt de communicatie beschreven; de planning en organisatie in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 bevat de financiën, waarna in hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de belangrijkste risico's. Tenslotte wordt in hoofdstuk 8 aandacht gevraagd voor de evaluatie na afloop.

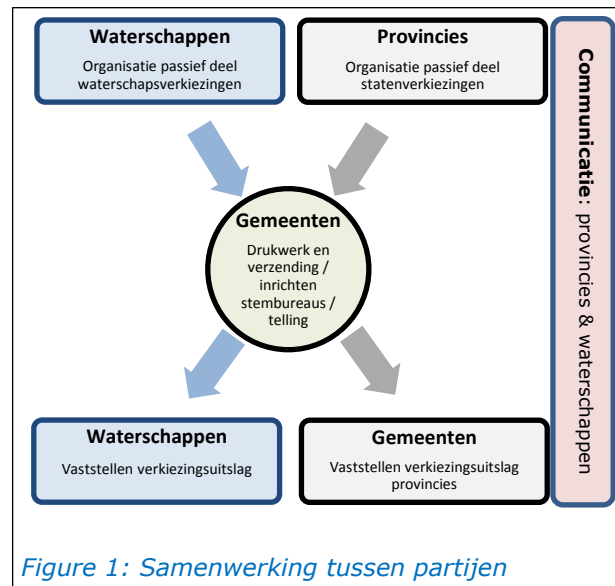

Figure 1: Samenwerking tussen partijen

2 DE VOORBEREIDING

2.1 Evaluatie 2015

In het evaluatie-rapport, zoals dat in mei 2015 in de VV is besproken, zijn de volgende punten benoemd:

- Voor de waterschapsverkiezing 2015 zijn als belangrijkste doelstellingen geformuleerd:
- een rechtmatig verloop van de verkiezing, zodat de nieuwe Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta op 26 maart 2015 kan worden beëdigd;
 - een goede samenwerking met de gemeenten, de provincie en andere waterschappen voor een goede uitvoering van een dubbele stembusverkiezing;
 - een communicatie, die toegesneden is op de verschillende doelgroepen.

De verkiezing op 18 maart 2015 is zonder incidenten verlopen. Na het sluiten van stembus zijn eerst de uitgebrachte stemmen van Provinciale Staten geteld en vervolgens de stemmen voor het waterschapsbestuur. De volgende dag zijn de voorlopige cijfers per mail of telefonisch doorgegeven, zodat snel een voorlopige eind-uitslag gemeld is. Vervolgens zijn de processen verbaal van alle stembureaus en van elke gemeente naar het waterschap gebracht. Op basis van deze processen-verbaal heeft het Centraal Stembureau op maandag 23 maart de definitieve verkiezingsuitslag vastgesteld.

Op woensdag 25 maart 2015 heeft het onderzoek van de geloofsbrieven van zowel de benoemde leden voor Bedrijfsgebouwd, Ongebouwd en Natuur als de gekozen leden voor de categorie Ingezetenen plaatsgevonden. Vervolgens zijn de 30 leden van de Verenigde Vergadering op donderdag 26 maart 2015 beëdigd.

Binnen Rotterdam is nauw samengewerkt met de andere Rotterdamse waterschappen (Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en Hoogheemraadschap van Delfland). Elk waterschap heeft daarbij een eigen lijn uitgezet, maar wel is samengewerkt t.a.v. het uitzenden van opkomst-bevorderende spotjes op Rijnmond TV en Radio. De communicatie van de verschillende doelgroepen is goed verlopen. Wel zijn er enkele aandachtspunten voor een betere afstemming met andere waterschappen (meer landelijke uniformiteit in de communicatie-uitingen, zodat de herkenbaarheid vergroot wordt, extra aandacht voor het verspreiden van folders in Rotterdam binnen de beheergrenzen).

Voor de waterschapsverkiezing 2015 is een projectgroep ingesteld, die onder leiding van een externe projectleider het hele proces heeft doorlopen. De expertise en ervaring van de externe projectleider met de gemeentelijke processen voor stembusverkiezingen en met de Kieswet hebben positief bijgedragen op het hele proces. Vanuit de verschillende expertises op bestuurlijk, communicatief en juridisch vlak is op een effectieve en efficiënte ingespeeld op vragen en nieuwe situaties.

Daarmee is de conclusie gerechtvaardigd, dat de waterschapsverkiezing 2015 bij WSHD rechtmatig is verlopen. Er is een goede samenwerking met de gemeenten geweest, zodat de uitvoering van de stembusverkiezing effectief en efficiënt heeft plaatsgevonden.

De verschillende evaluatiepunten zijn meegenomen bij het opstellen van het Plan van Aanpak Waterschapsverkiezing 2019.

2.2 Algemene voorbereiding

Net zoals in 2015 worden de waterschapsverkiezing in 2019 landelijk en op dezelfde dag georganiseerd met de verkiezing voor Provinciale Staten. De verkiezing voor de categorie Ingezetenen vallen als stembusverkiezing onder de Kieswet, waarin de procedures vastgelegd zijn

Voor de waterschapsverkiezingen wordt per waterschap een hoofdstembureau ingesteld. Het hoofdstembureau van een waterschap treedt ook op als centraal stembureau.

Het hoofdstembureau bestaat uit 5 leden, van wie er één voorzitter is en één plaatsvervangend voorzitter. Voorzitter is de voorzitter van het waterschap.

Op grond van de Kieswet heeft de Kiesraad de volgende data bepaald

(bron: <https://www.kiesraad.nl/actueel/activiteiten>)

24 december 2018: laatste dag registratie aanduiding partijen

4 februari 2019: dag van de kandidaatstelling

20 maart 2019: dag van stemming voor waterschapsverkiezing

25 maart 2019: vaststelling officiële uitslag door het Centraal Stembureau

Op basis hiervan kan de oude Verenigde Vergadering op woensdag 27 maart 2019 de geloofs-brieven van alle leden van de nieuwe Verenigde Vergadering beoordelen, zodat op donderdag 28 maart 2019 alle leden beëdigd kunnen worden.

Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De algemeen landelijke zaken worden vanuit de Unie van Waterschappen getrokken. Daarbij is WSHD actief betrokken, zowel ambtelijk als bestuurlijk.
Hieronder vallen enerzijds de praktische zaken zoals de aanbesteding van de kieswijzer en het ontwikkelen van een communicatie-toolkit en anderzijds het overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het InterProvinciaal Overleg (IPO) en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Infrastructuur en Waterstaat (I&W).
- Vanuit de Unie wordt gezorgd voor een aantal gezamenlijke communicatieproducten, zodat er ook een zekere uniformering van de communicatieboodschap is. Hierdoor wordt de regionale communicatie boodschap versterkt;
- Voor het wetgevingsproces, de afstemming met IPO en VNG, de juridische procedures en de gezamenlijke communicatieproducten is inmiddels een gezamenlijke, centrale projectorganisatie vanuit de UvW opgezet. Deze centrale projectorganisatie vormt ook een belangrijk klankbord voor de projectorganisatie, die binnen elk waterschap actief is;
- De verkiezing zelf worden lokaal/regionaal georganiseerd. Vanuit de Unie is daarbij geadviseerd om ruim op tijd met de voorbereidingen te beginnen via een projectorganisatie met een duidelijke opdrachtgever-opdrachtnemer relatie.

WSHD participeert actief in het Unie-traject voor de verkiezingen, waarbij zowel ambtelijk als bestuurlijk in

De voorbereiding voor de verkiezing kan worden gesplitst in de volgende aspecten:

- het interesseren / enthousiasmeren van mogelijke kandidaten;
- het informeren van de partijen over de juridische procedures, etc.;
- de samenwerking met de gemeenten inzake de uitvoering van de stembus-verkiezing.

2.3 Het enthousiasmeren van mensen als kandidaat bestuurslid

WSHD zet zich actief in om mensen te enthousiasmeren om zich als kandidaat-bestuurslid aan te melden. Om potentiële kandidaten voor het waterschapsbestuur de mogelijkheid te geven zich een beter beeld te vormen van het waterschap zijn twee inloop-bijeenkomsten georganiseerd. Natuurlijk is ook veel informatie via de WSHD-website beschikbaar, zodat iedereen zichzelf een beeld kan vormen. Maar ook als groeperingen en partijen verzoeken om een nadere toelichting te geven, wordt dit ingepast.

Daarnaast is de cursus 'Actief voor het waterschap' ontwikkeld in samenwerking met ProDemos voor mensen, die overwegen zich verkiesbaar te stellen. In deze cursus worden vragen beantwoord als 'Hoe werkt het waterschap? Wat zijn de taken? Is het werk van een VV-lid iets voor mij?'.

De cursus bestaat uit meerdere bijeenkomsten, waarin de volgende onderwerpen aan bod komen :

1. Introductie en kennismaking
2. Het waterschap
3. Het algemeen bestuur
4. Bijwonen van een commissie/VV-vergadering

Al deze activiteiten zijn erop gericht om geïnteresseerde mensen de gelegenheid te geven zich in de loop van 2018 bij een partij aan te melden als mogelijke kandidaat of zelf een partij op te richten.

2.4 Het informeren van de partijen

Voor politieke groeperingen (partijen), die binnen het beheergebied van Hollandse Delta actief (willen) zijn, zijn verschillende activiteiten gepland:

- De partijen, die momenteel reeds vertegenwoordigd zijn in de Verenigde Vergadering van Hollandse Delta, worden via dit Plan van Aanpak betrokken bij de komende waterschapsverkiezing.
- Bij een informatiebijeenkomst voor groeperingen/partijen (september 2018) zal specifiek ingegaan worden op procedures voor de komende verkiezing en de eisen voor de partijen en kandidaten.
- Op 24 december 2018 moeten de politieke groeperingen, die mee willen doen met de waterschapsverkiezing, zich hebben geregistreerd.
- Op 4 februari 2019 moet elke politieke groepering de kandidatenlijst inleveren.

2.5 Samenwerking met de gemeenten

Bij de vorige verkiezing zijn afspraken gemaakt over de verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten en waterschappen. Dit vormt het uitgangspunt voor de afspraken over de komende verkiezing. Deze afspraken zijn te verdelen in landelijke afspraken, die vanuit de Unie met BZK en VNG worden gemaakt, en de specifieke, regionale afspraken, die door Hollandse Delta met de gemeenten in het beheersgebied maakt.

Tot de landelijke afspraken horen:

- Kosten
Hoewel momenteel in de wet is opgenomen dat de waterschappen de extra kosten zullen betalen van de gelijktijdige verkiezing (ten opzichte van de kosten van enkelvoudige Statenverkiezing), wordt gepleit om ook deze verkiezing via de algemene middelen te bekostigen. Dit zal in de komende tijd vanuit Unie en VNG met het ministerie van BZK geregeld moeten worden.
- Gemeenten met meerdere waterschappen
Voor een aantal gemeenten geldt dat er binnen de gemeentegrenzen meer dan één waterschap is gelegen. Conform de wet moet er in bepaalde stembureaus stembiljetten van elk inliggend waterschap aanwezig zijn, zodat iedere burger van de gemeente daar zijn stem voor Provinciale Staten en het specifieke waterschap uit kan brengen.
(Voor WSHD is dit van belang in de gemeente Rotterdam, waarover specifieke afspraken gemaakt worden tussen de gemeente, WSHD, HHSK en HHD.)
- Stempassen, stembiljetten en telling
De afspraken m.b.t. de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de gemeenten en het waterschap over procedurele voorbereiding van verkiezing (het uitgeven van de stempassen, oproepkaarten, kiespassen, volmachten, etc.), het drukken van de stembiljetten en het tellen van de stemmen na het sluiten van de stembus.

Vanuit Hollandse Delta zullen met de inliggende gemeenten nog specifieke afspraken gemaakt worden over bijvoorbeeld:

- Zoals hierboven al aangegeven, zullen er samen met de gemeente Rotterdam, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap van Delfland afspraken gemaakt worden over één (of meerdere) stembureaus waar meerdere waterschapstembussen beschikbaar zijn.
In 2015 is het 'stemmen willekeurig stembureau' (SWS) in goed overleg bepaald in één,

centraal gelegen stembureau in Rotterdam (nabij het Centraal Station). In de tweede helft van 2018 zal dit overleg plaatsvinden.

- Het aanleveren van de kandidatenlijsten door het waterschap, terwijl de gemeente zorgt voor de tellingen, het opstellen van de proces-verbalen en de verzending naar het centraal stembureau Hollandse Delta.

3 DE NIEUWE VERENIGDE VERGADERING

Voor een nieuw bestuur gaat het niet alleen over het verkiezen van de vertegenwoordigers van de categorie ingezetenen, maar ook over de geborgde zetels. De procedure van de toelating, het ontslag en de vervanging van de leden van de geborgde zetels tot het algemeen bestuur is nu in de wet vastgelegd, zodat de samenstelling van het gehele algemeen bestuur wettelijk is verankerd.

- De Kieswet is van toepassing op de leden van het algemeen bestuur die vertegenwoordiger zijn van de ingezetenen;
- De Waterschapswet is van toepassing voor de overige leden van het algemeen bestuur die worden benoemd voor de zogenaamde geborgde zetels. Binnen de wettelijke bepalingen wordt een voordracht voor deze geborgde zetels opgesteld door de organisaties, zoals deze in het Reglement zijn aangegeven.

In de Kieswet is een duidelijk onderscheid gemaakt tussen het 'Centraal Stembureau verkiezing Provinciale Staten' en het 'Centraal Stembureau Waterschapsverkiezing'. Wettelijk zijn de taken en verantwoordelijkheden van de dijkgraaf (als voorzitter van het Centraal Stembureau Waterschapsverkiezing) netjes afgebakend van de taken en verantwoordelijkheden van de burgemeester (als voorzitter Centraal Stembureau voor de verkiezing van de Provinciale Staten).

In de aanloop naar de verkiezing speelt het Centraal Stembureau een belangrijke rol bij de procedures rond de partijen en kandidaten. Tijdens de verkiezingsdag zelf moet het Centraal Stembureau toezien op een goed verloop. Vervolgens heeft het Centraal Stembureau een belangrijke rol in het vaststellen van de verkiezingsuitslag, zodat de beëdiging van de leden van de nieuwe Verenigde Vergadering reeds een week na de verkiezing kan plaatsvinden.

De heemraden (ook al zijn ze niet herkozen in de nieuwe VV) blijven in functie tot een nieuw college van Dijkgraaf en Heemraden is verkozen uit de leden van de Verenigde Vergadering.

4 DE COMMUNICATIE

4.1 Algemeen

In dit Plan van Aanpak wordt op hoofdlijnen ingegaan op de communicatie-activiteiten. Deze hoofdlijnen zijn afgestemd op de landelijke communicatieaanpak vanuit de Unie van Waterschappen.

In het kader van de verkiezing zijn vier fases te onderscheiden:

Fase 1: informeren, interesseren en enthousiasmeren van inwoners uit het gebied om actief te worden voor het waterschapsbestuur. Onder deze fase hoort o.a. de campagne 'Dijkgraaf zoekt bestuurders', toelichting bij informatie-bijeenkomsten en de cursus 'Actief voor het waterschap'.

Fase 2: informeren van partijen en kandidaat-bestuursleden over de bestuurstaken, de processen en de procedures.

Fase 3: De opkomstbevordering voor de verkiezing zelf.

Fase 4: De bekendmaking van de uitslag en de installatie van het nieuwe bestuur.

Via draaiboeken worden de verschillende fases nader uitgewerkt. In het onderstaande wordt nader ingegaan op fase 3.

Voor de communicatie rond de verkiezing zijn de volgende doelstellingen geformuleerd

- De kiezers weten dat er waterschapsverkiezing zijn
- De kiezers kennen de taken van het waterschap
- De kiezer weet dat er iets te kiezen valt

Met deze doelstellingen sluiten we aan bij de landelijke communicatiedoelstellingen, die gericht zijn op het bevorderen van de opkomst. De opkomst wordt vaak als argument gebruikt bij de legitimiteit van het waterschapsbestuur.

4.2 Communicatie strategie

De communicatiestrategie beschrijft welke stappen nodig zijn om de communicatiedoelen per doelgroep te bereiken. De communicatiestrategie kent vier niveaus: meeweten - meedenken - meedoen en meebeslissen. Voor de opkomstbevordering bij de verkiezing (fase 3) zetten we in op:

- Meeweten: De inwoners worden geïnformeerd dat er verkiezingen zijn en wat het belang is om te stemmen.
- Meedenken: De inwoners worden aangezet om mee te denken over wat er te kiezen is.
- Meedoen: De inwoners worden geënthousiasmeerd om werkelijk te gaan stemmen.
- Meebeslissen: De inwoners besluiten samen wie hen gaat vertegenwoordigen in het nieuwe bestuur.

Vanuit de algemene kernboodschap van het waterschap wordt daarbij aangesloten bij de belevingswereld van de stemmers.

Kernboodschap:

Hollandse Delta zorgt met deskundige mensen voor veilige dijken en wegen, schoon water, droge voeten en voldoende water.

Aan deze kernboodschap voegen we de elementen toe, toegesneden op de verschillende doelgroepen. De volgende elementen zijn voor de activiteit 'verkiezing' van belang:

- Uw stem doet er toe
- Uw stem zorgt voor veilig wonen in de laaggelegen polders ondanks stijgende zeespiegel
- Uw stem heeft belang voor nu én voor toekomstige generaties
- Met uw stem bepaalt u wat nodig is om te kunnen blijven wonen in relatie tot de klimaatverandering
- Met uw stem heeft u inbreng hoe we thema's als onderwerpen als duurzaamheid, innovatie en circulaire economie een plek geven in de taken van het waterschap
- Met uw stem bepaalt u het beleid en uitvoering van het waterschap

- Stemmen een (voor)recht, benut het

Bij de communicatie wordt nauw samengewerkt tussen de Unie van Waterschappen en de afzonderlijke waterschappen.

Daarbij geldt het uitgangspunt '*decentraal wat kan, centraal wat moet*'. De landelijke woordvoering ligt bij de Unie, maar de nadruk ligt op regionale communicatie door de waterschappen, partijen en kandidaten zelf. Deze communicatiestrategie sluit aan op de algemene communicatiestrategie over het 'wat' (kerntaken: wat doen waterschappen?), het 'hoe' (hoe doen we dat? duurzaam, innovatief, efficiënt) en het 'waarom' (het regionaal waterbeheer is bij waterschappen in goede handen; waterschappen zijn autonoom, onafhankelijk en hebben lokaal draagvlak en expertise).

Binnen de gemeentegrenzen van Rotterdam zijn drie waterschappen actief, zodat WSHD hier nauw samenwerkt met de hoogheemraadschappen Schieland en de Krimpenerwaard en Delfland. De boodschap en de inzet van middelen wordt op elkaar afgestemd, waarbij de ervaringen van de vorige keer gebruikt worden.

4.3 Opkomstbevordering

Voor de opkomstbevordering zijn verschillende niveaus onderscheiden:

- 1: Een landelijke communicatielijn om de opkomst te bevorderen:
Doel is de burger te mobiliseren een stem uit te brengen. Een multimediale landelijke Postbus 51-actie (televisie, radio, social media, print) kondigt aan dat er verkiezingen zijn.
- 2: Gezamenlijke hoofdboodschap van de waterschappen: 'er valt wat te kiezen!'
Vanuit de Unie van Waterschappen wordt gezorgd voor een overkoepelende communicatielijn gericht op het overdragen van de kernboodschap. Daartoe wordt een 'toolbox' ontwikkeld. Door gebruik te maken van deze toolbox wordt de herkenbaarheid van de regionale waterschappen groter.
- 3: Individuele waterschappen geven regionale inhoud en kleur.
Waterschappen geven kleur en inhoud aan de verschillende waterschapsthema's, waarmee de aandacht voor profilering van partijen en kandidaten wordt ondersteund. De burger wordt het meest aangesproken door specifieke thema's uit de eigen leefomgeving.

Aan partijen/kandidaten wordt geadviseerd na te denken over thema's waar echt anders over gedacht wordt, of waarmee men zich wil/kan profileren. Daarbij sluit het opstellen van een stemkiezer (Stemwijzer of Kieskompas) goed aan. Kiezers zien kieswijzers als een handige manier om zich te informeren over de standpunten van politieke partijen. De inzet van een kieswijzer helpt de burger om in te zien wat er te kiezen valt, waar de verschillen zitten tussen partijen. Het is een mooi middel om het beeld te versterken dat er wat te kiezen valt en ook helpt het partijen om zelf na te denken op welke punten ze zich profileren.

Voor het verder uitwerken van de regionale communicatie vanuit Hollandse Delta wordt een specifiek Draaiboek Communicatie opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende activiteiten:

- Apart aandacht besteden aan de komende verkiezing in de media, waaronder een advertentiepagina over de geregistreerde belangengroeperingen. (Deze aandacht staat los van de wettelijk verplichte advertenties voor oproepen van kandidaten, etc.);
- Een aparte verkiezingspagina op de website, waarop kandidaten zich uniform kunnen profileren;
- Een verkiezingsdebat tussen de verschillende kandidaten van de partijen.

De piek van de opkomstbevorderende activiteiten ligt in de periode direct voorafgaand aan de verkiezing zelf, maar er zal ook aangehaakt worden bij eerdere activiteiten rond de registratie van de partijen en het inleveren van de kandidatenlijsten.

5 ORGANISATIE EN PLANNING

5.1 Organisatie

Door de Unie van Waterschappen is een projectorganisatie opgezet. Deze richt zich vooral op het overkoepelende overleg met BZK, VNG en IPO, de gezamenlijke communicatiestrategie en de aanbesteding van de kieswijzer. Daarnaast organiseert de Unie ook de onderlinge afstemming tussen de projectleiders van de individuele waterschappen en twee expertgroepen:

- de Expertgroep BZJ voor de bestuurlijk-juridische vragen waarmee elk waterschap te maken krijgt;
- Expertgroep Communicatie, die betrokken is bij de communicatiestrategie en de afspraken over wat centraal en decentraal gecommuniceerd wordt.

Voor WSHD wordt een aparte projectgroep ingesteld ten behoeve van het rechtmatig verloop van de verkiezing. Als opdrachtgever fungeert het Centraal Stembureau, waarin de dijkgraaf als voorzitter van het Centraal Stembureau toezicht houdt op het rechtmatig verloop van de verkiezing.

Net zoals in 2015 wordt de projectgroep getrokken door een externe projectleider, die veel ervaring heeft met stembusverkiezingen. Verder zitten adviseurs vanuit bestuurlijke, communicatieve en juridische zaken in het projectteam.

De projectleider is verantwoordelijk voor:

- de afstemming met het landelijke proces (Unie van Waterschappen);
- de samenwerking met de gemeenten binnen het beheergebied;
- het aansturen van het bestuurlijke proces (als secretaris van het Centraal Stembureau) en het coördineren van de ambtelijke processen;
- het overdragen van kennis en ervaring en het opleiden van de ambtelijke organisatie, zodat de organisatie in staat is om de volgende verkiezingen zelf te organiseren;

Het zwaartepunt van de activiteiten zal in de loop van het proces wijzigen:

- In de eerste fase zal de aandacht gericht zijn op de afstemming met het landelijk proces, de samenwerking met de gemeenten en het bestuurlijke proces.
- Vanaf eind 2018 tot en met de verkiezing ligt het zwaartepunt op uitwerking van de processen met de verschillende gemeenten en het verzorgen van de interne procedures voor het bestuurlijke proces (registratie belangengroeperingen en kandidatenlijsten) en de zorg voor een rechtmatige vaststelling van de verkiezingsuitslag.
- Na de verkiezing vindt de afronding van het project via een interne evaluatie plaats.

Specifieke aandacht wordt gegeven aan de afstemming met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, het Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente Rotterdam. Binnen de gemeentegrens van Rotterdam zijn deze drie waterschappen actief, zodat vooral ten aanzien van de communicatieve activiteiten en juridische procedures regulier overleg nodig is.

5.2 Planning

In het project Waterschapsverkiezing 2019 vormen de volgende data belangrijke mijlpalen:

- De partijen en belangengroeperingen, die mee willen doen aan de waterschapsverkiezing moeten zich uiterlijk op 24 december 2018 hebben geregistreerd.
- De kandidaatlijsten moeten (uiterlijk) op 4 februari 2019 ingeleverd worden op het hoofdstembureau in Ridderkerk.
- Eind februari 2019 moeten de gemeenten de stempassen, de stemlokalen, identificatieplicht de onderhandse volmachten en de kandidatenlijsten gereed hebben.

- Op woensdag 20 maart 2019 volgt dan de verkiezingsdag zelf
- De uitslag van de verkiezing wordt op maandag 25 maart 2019 bekend gemaakt.
- Op woensdag 27 maart zal de 'oude' VV een vergadering hebben, waarin de geloofsbrieven van de VV-leden zullen worden beoordeeld. Vervolgens zal op donderdag 28 maart 2019 de nieuwe Verenigde Vergadering geïnstalleerd worden door de beëdiging van de leden.

In de periode tot december 2018 zullen alle noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen. Daarvoor worden nog specifieke draaiboeken worden opgesteld.

6 FINANCIËN

Gemeenten krijgen via het Gemeentefonds een vaste vergoeding voor het organiseren van verkiezingen, ongeacht welke verkiezing en ongeacht de frequentie. De waterschappen bekostigen de verkiezingen uit de watersysteemheffing. De waterschappen vergoeden de extra kosten die gemeenten moeten maken in verband met de organisatie van de waterschapsverkiezingen. De precieze wijze van vergoeden en de omvang van de extra kosten wordt in overleg met partijen nader bepaald.
(Memorie van Toelichting Wet Aanpassing Waterschapsverkiezingen)

Ten aanzien van de financiële aspecten van het project 'Waterschapsverkiezing' is er nog een onzekerheid ten aanzien van de bijdrage van de waterschappen aan de gemeente. Gemeenten krijgen via het Gemeentefonds een vaste vergoeding voor het organiseren van verkiezing, ongeacht welke verkiezing en ongeacht de frequentie. Maar de waterschapswet schrijft voor dat de extra kosten die gemeenten moeten maken in verband met de organisatie van de waterschapsverkiezing (als dubbele stembusverkiezing) door de waterschappen moeten worden betaald aan de gemeenten.

Momenteel vindt via de Unie overleg met BZK en VNG plaats om dit verschil in bekostiging van de verkiezing op te heffen via een wetswijziging. In de begroting is wel rekening gehouden met de vergoeding, maar mogelijk vervalt deze.

De totale kosten voor de waterschapsverkiezing zijn gebaseerd op de verkiezing van 2015 en bestaan uit de volgende elementen:

1.	Bijdrage aan de gemeenten:	€ 1.300.000
2.	Bijdrage gezamenlijke kosten Unie van Waterschappen:	€ 50.000
3.	Communicatie-kosten WSHD:	€ 200.000
4.	Uren (inhuur externe projectleider en interne uren):	€ 125.000
5.	Onvoorzien:	€ 25.000
TOTAAL		€ 1.700.000

Het totale investeringsbedrag wordt voor 75% bepaald door de bijdrage aan de gemeenten. Deze bijdrage is nog onderwerp van gesprek tussen Unie, BZK en VNG.

In de Meerjarenbegroting 2018-2022 is dit bedrag reeds als een investering opgenomen.

7 EVALUATIE

Na afloop zal er binnen WSHD direct een evaluatie worden gehouden, waarbij de ervaringen en leerpunten t.a.v. de procedures, de samenwerking en de projectorganisatie (inclusief het budget) zullen worden vastgelegd.